

**КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ**

гр.София 1125, бул."Драган Цанков" 35
тел.: 02/ 807 30 30, факс: 02/ 870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

COMMISSION FOR PROTECTION
AGAINST DISCRIMINATION

**COMMISSION FOR PROTECTION
AGAINST DISCRIMINATION**

35, Dragan Tsankov Str. ; 1125 Sofia, BULGARIA
phone: +359 2 807 30 30, fax: +359 2 870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

РЕШЕНИЕ

№ 9

гр. София, 15.01.2025г.

КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ, ПЕТЧЛЕНЕН разширен
заседателен състав състоящ се от следните членове:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НАСКО АТАНАСОВ

ДОКЛАДЧИК: ЗЛАТИНА ДУКОВА

ЧЛЕНОВЕ: ОРЛИН КОЛЕВ

:ВЛАДИМИРА СТОИМЕНОВА

:ПЕТЪР КИЧАШКИ

на свое заседание изслуша докладваната от Златна Дукова, докладчик по преписка № 13/2024 г. и за да се произнесе взе предвид следното

Производството по преписка № 13/2024 г. е образувано с Разпореждане № 35/25.01.2024 г., издадено от Председателя на КЗД въз основана на подадена жалба с вх.№ 44-00-3866/03.11.2023г. и допълнение с вх.№ 44-00-4079/21.11.2023г. и.№ 44-00-56/08.01.2024 г. подадени от Х И В от гр. С **решу:** Т комисия към „Н к б „Е в състав: председател - д-р А Й С и членовете д-р М: Х Ч, и д-р М: Л В; издали Е Т от 25.10.2023 г., е образувана преписка под № 13 по описа на Комисията за защита от дискриминация за 2024г.

С оглед, оплакванията за дискриминация по признаци „човешки геном“ и „увреждане“ по чл. 4, ал. 1 от 33Дискр, посочени в Разпореждане № 35/25.01.2024 г., преписката е разпределена за разглеждане на Петчленен разширен заседателен състав на КЗД.

Въз основа на проведено проучване по реда на чл. 59, ал. 1 от 33Дискр. и чл. 22 от ППКЗД се установи следното:

Подаденият инициативен документ формално покрива изискванията на чл.51 от Закона за защита от дискриминацията(33Дискр.). Не са налице отрицателни процесуални предпоставки, възпрепятстващи разглеждането на жалбата и произнасяне на Комисията за защита от дискриминация по същество.

I. Надлежни страни по преписката са:

1. ЖАЛБОПОДАТЕЛ :

1.1. Х И В с адрес за призоваване гр. С ж.к. „Р - К „бл. вх. ап. ет.

2. ОТВЕТНИ СТРАНИ:

2.2. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ И ЧЛЕНОВЕТЕ НА ТЕЛК КОМИСИЯ КЪМ М

„Н К Б „Е в състав: председател - д-р А Й, С и членове: д-р М: Х Ч, и д-р М Л В; издали ЕР ТЕЛК № Т, чрез М, Н К (Е

II. Фактически състав на евентуалното нарушение, според изложеното в подадения сигнал:

В депозираната жалба на Х₁ И В е отразено следното:

Жалбоподателката излага несъгласието си с поставената ѝ от ТЕЛК диагноза „биволско око“, като счита, че има negliжиране на фамилна обремененост, като с оглед на изложеното е отразено, че : грешно разчитането на генетичния ѝ тест; срок и % на ТЕЛК решението - пожизнен ТЕЛК за необратими заболявания. Излага виждането си, че горепосоченото решение е неправилно, като прилага под опис множество документи.

Жалбоподателката сочи, че на 26.10.2023 г. получила ЕР на ТЕЛК, с което и е била определена 50% нетрудоспособност за срок от 3 години, с водеща диагноза Дегенерация на макулата и задния полюс. Соци, че като уточнение от страна на ТЕЛК била посочена диагноза „биволско око“.

Според отразеното в жалбата, с Постановление № 225 от 12 юли 2021 г. за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза, приета с Постановление № 120 на Министерския съвет от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 51 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 62 и 64 от 2018 г. бр. 46 и 84 от 2019 г.; Решение № 1632 на Върховния административен съд от 2020 г. - бр. 63 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 79 от 2020 г.), „Раздел XI Генетични аномалии -2. Наследствени дефекти на метаболизма и други генетични болести – 50 % с пожизнен срок на инвалидност.

В жалбата на Х. Вутова прави изложение, че според научни текстове свързани с резултата на генетичният ѝ тест „Наследствената ретинална дистрофия (IRD) е група от заболявания, свързани с аномална функция на клетките на ретината и тъканна дегенерация, с последващо прогресивно увреждане на зрителната функция, до загубата му. В жалбата обстойно са направени разяснения в какво се изразява , **които подробно са подробно отразени в изготвения доклад -заключение**

В свое допълнение от дата 21.11.2023 г. Х₁ И В сочи, че страда от рядко генетично заболяване (наследствено очно заболяване), което според отразеното е било пренебрегнато от ТЕЛК към Н С Б Е гр. С₁ въпреки представената медицинска документация. Излага възраженията си спрямо ЕР на ТЕЛК от дата г. излага доводи, за това, че следва да има промяна на ТЕЛК решението. Исква да се признае генетичното заболяване и наследствено.

Счита, че ЕР на ТЕЛК № дата . в частта определен % , поставена диагноза и срок са незаконосъобразни. Жалбоподателката счита, че определеният ѝ размер на ТНР е прекалено занижен, като твърди неправилна диагноза и срок на инвалидизация като „фактическите установявания са неправилни и не отразяват реалното ми здравословно състояние “ (цитат). Изложени са доводи, че Методиката за оценка е нарушена от ТЕЛК комисията към Н к: б (Н) Е гр. С Жалбоподателката счита, че методиката за оценка е следвало да бъде извършена само и единствено въз основа на медицински критерии.

Жалбоподателката - Х В₁ счита също, че д-р А Й С₁ от ТЕЛК комисията към Н Е₁ гр. С₁ , при поставяне на диагнозата не се съобразява, че същото генетично /наследствено вродено заболяване има нейният баща и нейната дъщеря на 14г. Излага доводи и за това, че Решението на ТЕЛК комисия в състав: Председател д-р А Й С членове: д-р М₁ Х₁ Ч₁ и д-р М₁ Л В₁ , е издадено при липса на компетентност, немотивирано, несъответстващо на действителното здравословно състояние, при съществено нарушение на правата ѝ. Исканията са ѝ КЗД да се произнесе съобразно правомощията си по чл.47 от ЗЗДискр.

Отбелязва в заключение, че поставената и грешна диагноза ще има за последица, неподходящо лечение; липса на възможност за генетично лечение; загуба на време; финансови загуби; усложнения или лошо прогнозиране на заболяването.

III. по преписката е извършено проучване по реда на чл. 55- чл.59 от ЗЗДискр. , в хода на което е изискана информация и доказателства от посочените в жалбата ответни страни.

Под вх. № 18-16-46/01.04.2024 г. по описа на КЗД е депозиран отговор от д-р Стоева.

В същия е отразено следното: С издаденото ЕР от 25.10.2023г. на ТЕЛК Н₁ на Х₁ И В₁ е даден 50% ТНР за 3 години с Дг. Дегенерация на макулата и задния

полнос като наследствено заболяване. ЕР е издадено в съответствие с НМЕ месец 01.2024г. В момента ЕР се намира в НЕЛК.

В допълнение от дата 08.01.2024 г. Х В сочи лица за сравнение: Соци, че хората спрямо, които е дискриминирана. Твърди, че това са хора с поставена диагноза "ПИГМЕНТЕН РЕТИНИТ", като излага виждането си, че почти /може би/ всички имат поставена диагноза без генетичен тест за разликата от нея и на нейната дъщеря.

IV. След приключване на проучването страните са уведомени на основание чл.59 33Дискр., че имат възможност да се запознаят със събраните материали

По преписката е насрочена дата за разглеждане в открито заседание за 09.10.2024 за която дата страните са били редовно призовани. Жалбоподателката Х В не се явява не се представлява, ответните страни, редовно призовани не се явяват не се представляват.

В рамките на проведеното открито заседание съставът е счел преписката за изяснена от фактическа и правна страна и е обявил за решаване.

След съвкупна преценка на събраните по преписката писмени доказателства Петчленен разширен заседателен състав приема за установено следното:

По същество на спора оплакването на е за осъществена дискриминация по смисъла на чл.4, ал.3 от 33Дискр. на основата на признаците „геном“ и „увреждане“. Жалбоподателката поддържа оплакване за нарушение на чл. 4, ал.2 33Дискр.

В случая съставът приема за установено, че Х₁ И В е лице с уреждане, която с оглед приложените доказателства има конкретно поставена диагноза „биволюско око“, с която диагноза жалбоподателката не е съгласна. Също така счита, че от страна на лекарите е имало negliжиране касаещо нейната фамилна обремененост; грешно разчитане на генетичния и тест; срок и % на ТЕЛК решението.

По същество оплакванията, с които Х В сезира Комисията представляват лични нейни възражения във връзка с изготвената медицинска документация, снетата и анамнеза, включително и поставената и диагноза, които са отразени и в издаденото ЕР на ТЕЛК № г дата г. от касаеща определен %, и поставена диагноза и срок, които Х. В счита и за незаконосъобразни.

В случая се установява, че на 26.10.2023 г. на Х. В издадено ЕР на ТЕЛК, с което и е била определена 50% нетрудоспособност за срок от 3 години, с водеща диагноза „Дегенерация на макулата и задния полюс“, като в уточнение от страна на ТЕЛК е била посочена диагнозата „биволюско око“.

Предвид естеството на оплакванията, следва да се държи смета че процедурата по издаване на ТЕЛК и НЕЛК е уредена с Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи е приет от Министерския съвет по делегация от чл. 109 от Закона за здравето. На основание чл. 43, т. 1 от правилника обжалваните решения на ТЕЛК се разглеждат от специализираните състави на НЕЛК, които са изброени в чл. 18, ал. 1. Съгласно чл. 49, ал. 1 от правилника специализираният състав на НЕЛК се определя съобразно водещата диагноза. При освидетелстване и за други заболявания се прилага алинея 2 на чл. 49, с която е предвидено извършване на консултации от останалите специализирани състави на НЕЛК. Консултациите се вписват в експертното решение и са неразделна част от мотивите му, но консултиращите състави не подписват експертното решение.

В рамките на производството се установява, видно от заявеното в жалбата и отговора на ответните страни, че жалбоподателката е обжалвала издаденото и Експертно решение на ТЕЛК, обжалвано пред Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), която се произнася с мотивирано експертно решение, постановено от специализиран състав, определен съобразно водещата диагноза, съгласно чл. 49, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи /ПУОРОМЕРКМЕ/.

С оглед множеството изложени от жалбоподателката твърдения в нейната жалба по същество Хр. В. зира КЗД с искане от страна на КЗД да бъде ревизирана поставената и диагноза, с оглед изложените в жалбата множество твърдения в тази посока.

В случая съставът намира за необходимо да посочи, че снемането на анамнеза от пациент и поставяне на конкретна диагноза на пациент, касае строго определени медицински познания, като самата диагноза, в случая се поставя от лекар или лекари, които в случая са и със специалност „Очни болести“.

Констатации и изводи на КЗД

Съгласно разпоредбата на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства – по арг. чл.4, ал.2.

Непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими – чл.4, ал.3 от ЗЗДискр.

Самата преценка касаеща диагнозата на Х И В от гр. С и личните и възражения, твърдения и оплаквания, същите не е могат да бъдат предмет на производството и преценка пред КЗД, доколкото в случая става въпрос за оспорване на диагноза. От друга страна в жалбата не са изложени твърдения, които биха могли да индикират наличие на дискриминация, с оглед разпоредбата на чл.9 от ЗЗДискр.

Наред с горното Петчленен разширен заседателен състав държи сметка, че решението на ТЕЛК представлява индивидуален административен, който може да бъде обжалван в 14 - дневен срок от получаването му. Съгласно разпоредбата на чл. 112, ал.1, т.3 от Закона за здравето това прави в споменатия 14 - дневен срок чрез ТЕЛК до НЕЛК. При обжалване на експертни решения на ТЕЛК, НЕЛК се произнася само по поводите, посочени в жалбата и предвидени в Наредбата за медицинската експертиза. При обжалване НЕЛК не се произнася по заболявания, възникнали след постановяване на експертното решение на ТЕЛК. НЕЛК се произнася по жалбата въз основа на медицинската и друга документация.

Съгласно чл. 112, ал 9 от Закона за здравето обжалването на експертните решения за трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане на органите на медицинската експертиза не спира изпълнението им. Петчленен разширен заседателен състав следва да посочи, че Решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за всички лица, органи и организации в страната.

На следващо място, по преписката не се установяват данни, от които може да се сформира предположение за възможно неравно третиране спрямо лицата със специфични очни заболявания и конкретно в случая спрямо Х И В от гр. С предвид възраженията ѝ касаещи поставената и диагноза.

В разглеждания случай съставът достига до единствения възможен извод, че не се установяват данни за дискриминация спрямо жалбоподателката. Нещо повече, в случая няма твърдение за неравното третиране спрямо друго лице, а се касае за явно несъгласие на жалбоподателката с поставената и диагноза.

Петчленен разширен заседателен състав намира за необходимо да посочи, че заболяването на всяко лице и здравния му статус към момента на извършване на прегледа и поставяне на диагноза са строго индивидуални дейности, поради което не би могло да се прави или търси аналогия с друго лице или група лица. Предвид спецификата на оплакванията в случая не може изначално да се говори и за сравнимост на ситуацията.

В случая съставът намира за удачно да посочи, че задължителен елемент от фактическия състав на пряката дискриминация е установяване наличието на данни за неблагоприятно третиране. Наличието на неблагоприятно третиране е от значение за установяване на случай на дискриминация, когато третирането е неблагоприятно в сравнение с третирането на лице/лица в сходно положение. Необходимо се установи „случай за сравнение“, т. е. лице или лица, които са в сравними сходни обстоятелства, като основната разлика между двете лица или между групи лица е наличието на признака, предмет на защита. Сравнение следва да се извърши между лица, притежаващи процесните защитени признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр - „увреждане“ и „геном“ и лица, които не ги притежават.

При установяването на непряка дискриминация по смисъла на антидискриминационното законодателство е изключено да се говори за „пряка причинно-следствена връзка между признака и неравното третиране“. Това произтича от самите легални определения за непряка дискриминация, съдържащи се във вторичното право на ЕС и в националния Закон за защита от дискриминация. Именно защото при непряката дискриминация става въпрос за на пръв поглед неутрални разпоредби, критерии или практики (видимо неутрални практики), то следва да се приеме, че правният субект, който въвежда съответната разпоредба, критерий или практика, вероятно често цели друг резултат, а и вероятно в много случаи не съзнава и няма ни най-малка представа, че като действителен резултат от въвеждането на съответната разпоредба, критерий или практика в крайна сметка би се стигнало до поставянето в по-неблагоприятно положение на определена обществена група, дефинирана чрез свързана със защитимите признаци характеристика¹. Както се посочи и по горе в настоящото решение данни по преписката, които биха имали отношение за квалифицирането на нарушение по см. на чл. 4, ал.2 или чл.4, ал. 3 от страна на ответните страни не се установява.

Съгласно разпоредбата на чл.9 от ЗЗДискр. регламентира в производство за защита от дискриминация, че след като страната, която твърди, че е дискриминирана представи факти въз основа, на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен, т. е. необходимо е да съществуват факти, които са достатъчна индикация, че между съпоставимите лица, които са и които не са носители на защитения признак, е налице неравенство, за да може да се презюмира, че именно защитеният признак е причината за неравенството. В случая жалбоподателката не представя такива факти в подкрепа на твърденията си, а единствено своите възражения касещи поставената ѝ диагноза, в т.ч. и множество разяснения за нейното заболяване.

В случая от събраните по преписката материали и установените факти, всичко това не дава основание на състава да приеме, че от страна на медицинските органи не са били обсъдени, взети предвид и отчетени данните от генетичния тест, снетата анамнеза и фамилната обремененост на жалбоподателката. По отношение правилно диагностициране на пациент и поставяне на диагноза, включително и водещата такава е дейност на лице или лица с медицински знания и придобили съответната медицинска специалност. Субективните представи и усещания на дадено лице, а в частност вижданията му каква следва да бъде правилната диагноза не могат и не дават основание на състава да сформира подозрение за дискриминация. В този смисъл съставът не може да сподели и виждането на жалбоподателката, че от страна на ответните страни Председателя и членовете на ТЕЛК

¹ Вж. решение на Съда на ЕО (сега Съда на ЕС) по дело Enderby C-127/92

комисия към М „Н“ к б а Р е имало negliжиране при извършване на прегледа и поставяне на посочената диагноза.

Предвид гореизложеното, Петчленен разширен заседателен състав стига до единствено възможния извод в случая, за липса на данни за неравно третиране и дискриминация, предвид това, че в случая не е изпълнена хипотезата нито на чл.4, ал.2 нито на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. спрямо Х И В от гр. С с оглед на което съставът следва да остави жалбата и допълнението към нея без уважение, като неоснователни и недоказани.

Воден от гореизложеното, Петчленен разширен заседателен състав за множествена дискриминация на Комисията за защита от дискриминация на основание чл. 64, ал. 5 от ЗЗДискр.

РЕШИ:

УСТАНОВЯВА, на основание чл. 65, т.5 от ЗЗДискр., че ответната страна - ТЕЛК Комисия към „Н“ к б Е, в състав: председател - д-р А Й С и членовете д-р М Х Ч, и д-р М Л В издали ЕР ТЕЛК № от „, не са допуснали нарушение на забраната за дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 и ал.3 от ЗЗДискр. спрямо жалбоподателя Х И В от гр. С на основата на признаците „геном“ и „увреждане“.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалба с вх.№ 44-00-3866/03.11.2023г. и допълнение с вх.№ 44-00-4079/21.11.2023г. и № 44-00-56/08.01.2024 г. подадени от Х И В от гр. С като неоснователна и недоказана.

Заверен препис от настоящото решение да бъде изпратено на страните по преписката на посочени от тях адреси.

Настоящото решение може да бъде обжалвано чрез Комисията за защита от дискриминация по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14 /четиринадесет/ дневен срок от получаването му пред административния съд по седалището на териториалната структура на администрацията на органа, издал оспорения акт, в чийто район се намира постоянният или настоящият адрес или седалището на жалбоподателя.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
НАСКО АТАНАСОВ

ЧЛЕНОВЕ:
ЗЛАТИНА ДУКОВА

.....
ОРЛИН КОЛЕВ

.....
ВЛАДИМИРА СТОИМЕНОВА

.....
ПЕТЪР КИЧАШКИ